

Aura

ELÄVÄN VIRRRAN KUNTA

2023

Auran kunnan
HYVINVOINTIKERTOMUS

1 Johdanto.....	2
2 Auralaisten hyvinvointi	3
2.1 Auran kunnan elinvoimaisuus	3
2.1.1 Työllisyys Aurassa.....	4
2.1.2 Auralaisten terveys	5
2.2 Lapset, nuoret ja lapsiperheet.....	6
2.2.1 Kouluterveyskyselyn ja Move!-mittausten tulokset	6
2.3 Työikäiset.....	10
2.4 Ikäihmiset.....	10
3 Auran kunnan hyvinvointisuunnitelman toteutuminen.....	11
3.1 Tuemme terveellisiä elämäntapoja	11
3.2 Edistämme osallisuutta ja torjumme yksinäisyyttä	12
3.3 Tuemme päihteettömyyttä ja mielen hyvinvointia	13
3.4 Huolehdimme turvallisesta asuinympäristöstä.....	13
4. Johtopäätökset	14

1 Johdanto

Auran kunnan hyvinvointikertomus peilaa monipuolisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä ja kuntalaisten hyvinvointia vuosilta 2023 ja 2024. Vaikka hyvinvointityö on kuulunut kunnan tehtäviin jo ennen hyvinvointialueuudistusta, on sen merkitys kasvanut entisestään terveyspalveluiden resurssien vähentyessä. Mitä enemmän saamme vaikutettua kuntalaisten elintapoihin, liikkuvuuteen, päihteettömyyteen ja mielen hyvinvointiin ennaltaehkäisevällä työllä, sitä vähemmän tarvitaan korjaavia palveluja.

Hyvinvointityö on pitkäjänteistä työtä. Tulokset eivät välttämättä näy heti, vaan niiden vaikuttavuutta on mahdollista tarkastella vasta pidemmällä aikavälillä. Hyvinvointiin kuuluu myös paljon sellaista, mikä ei ole mitattavissa. Se on tyytyväisiä kuntalaisia, toimivia ja oikein mitoitettuja palveluita sekä työssään hyvinvointia kunnan työntekijöitä. Hieman konkretiaa asioiden etenemisestä meille antaa kuitenkin hyte-kertoimen perusteella maksettava valtionosuus, joka Auran kunnassa on noususuhdanteinen.

Kuntalain mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestettävä asukkaalleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla (Kuntalaki 2015/410, 1§). Hyvinvoinnin lisäksi kunnan on edistettävä asukkaidensa terveyttä ja toimittava yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä asetettava tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen strategiassaan. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 2021/612, 6§.)

Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan myös sitä, miten kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ovat vuonna 2024 toteutuneet. Hyvinvointisuunnitelman laadinnassa on huomioitu Auran kunnan strategian mukaisia tavoitteita.

Auran kunnan vuoden 2023 hyvinvointikertomus on laadittu hyödyntämällä uusimpia käytettävissä olevia tilastoja sekä laajasti eri tietolähteitä. Keskeisimpinä tietolähteinä on käytetty tiedolla johtamisen Kuntamaisema- ja Kuntakortti -raportointityökaluja ja Tilastokeskuksen ja Sotkanetin tilastoja.

2 Auralaisten hyvinvointi

Aurassa näkyvät keskimäärin samat ilmiöt kuin valtakunnallisesti muissakin kunnissa. Lapsiperheiden suhteellinen osuus kunnan väestöstä on jonkin verran pienentynyt ja lapsia syntyy vähemmän kuin viime vuosina. Väestöllinen huoltosuhde Aurassa on kuitenkin hieman Varsinais-Suomen muita kuntia pienempi. Koko Varsinais-Suomen alueeseen verrattuna työttömien ja pitkäaikaistyöttömien osuudet ovat laskeneet, mutta nuorisotyöttömyyden osuus on paikallisesti kasvussa.

Auran väestö on sairastavuusindeksin mukaan jonkin verran terveempää koko muun maan väestöön verrattuna. Diabeteksen sairastavuus on kuitenkin jonkin verran korkeammalla. Tähän pyritään vastaamaan elintapaohjaus-liikuntaneuvonnan pilottihankkeella, jossa Aura on mukana. Ikäihmisillä kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä ovat vähentyneet vuoteen 2021 verrattuna, ja määrät ovat hieman pienemmät kuin alueellisesti Varsinais-Suomessa.

Kouluterveyskyselyn mukaan lasten ja nuorten kohdalla tyytyväisyys elämään on pysynyt lähes samana kuin edellisessä kyselyssä. Ilmiöinä nousevat esille heikko osallisuuden kokemus, koulukiusaaminen sekä ahdistuneisuus. 5.-8.luokkalaisille tehtävien Move!-mittausten tulosten mukaan tähän ikäluokkaan kuuluvien auralaisten lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky on parantunut verrattuna edelliseen mittaukseen. Lasten ja nuorten ylipaino on hieman korkeammalla verrattuna samanikäiseen väestöön Varsinais-Suomessa. Kuten muuallakin Varsinais-Suomessa, myös Aurassa on tunnistettu sähkötupakoinnin lisääntyminen nuorten keskuudessa.

Hyvinvointityö on pitkäjänteistä työtä. Tulokset eivät välttämättä näy heti, vaan niiden vaikuttavuutta on mahdollista tarkastella vasta pidemmällä aikavälillä. Hyvinvointiin kuuluu myös paljon sellaista, mikä ei ole mitattavissa. Se on tyytyväisiä kuntalaisia, toimivia ja oikein mitoitettuja palveluita sekä työssään hyvinvointia kunnan työntekijöitä. Hieman konkretiaa asioiden etenemisestä meille antaa kuitenkin hyte-kertoimen perusteella maksettava valtionosuus, joka Auran kunnassa on noususuhdanteinen.

2.1 Auran kunnan elinvoimaisuus

Vuoden 2024 lopussa Auran kunnan asukasluku on 3965 henkilöä. Asukasluvun kehitys on pysynyt tasaisena verrattuna edellisiin vuosiin. Uusia auralaisia syntyi vuoden 2023 aikana 25 ja vuoden 2024 syntyneiden lasten määrä on 31.

Lapsiperheiden suhteellinen osuus on laskenut vajaan kymmenen vuoden aikana. Vuoden 2015 hyvinvointikertomukseen kirjatun mukaan Aurassa lapsiperheiden osuus on ollut 46 %, kun se vuonna 2024 on 40,8 %.

Väestöllinen huoltosuhde on Aurassa vuoden 2023 tilaston mukaan 68,50, kun Varsinais-Suomen kuntien keskimääräinen huoltosuhde on 74,68. Väestöllinen huoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrää sataa työikäistä kohti.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Auran kunnan taloudellinen huoltosuhde vuoden 2022 tilaston mukaan on 119,8.

Auran kunnan hyte-kertoimeen perustuva rahoitus on hienoisessa nousussa. Kolmessa vuodessa hyte-kertoimeen perustuva valtionosuus on Auran kunnassa kehittynyt seuraavasti:

V. 2023	45 417 €
V. 2024	49 400 €
V. 2025	66 000 €

Auran kunnan asukkaista alle 15-vuotiaiden osuus on 18 %, 15–64-vuotiaiden 59,4 % ja yli 64-vuotiaiden 22,6 %. Vuonna 2023 yhden vanhemman perheitä oli 9 %. Ahtaasti asuvia lapsiasuntokuntia on Aurassa vuoden 2023 tilaston mukaan 29,7 % kaikista lapsiasuntokunnista. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus oli vuonna 2022 1,3 % lapsiperheistä.

Aurassa asuvien vieraskielisten osuus oli 2,9 % vuonna 2023. Luvussa ovat mukana Ukrainasta sotaa paenneet henkilöt, jotka Aura on vastaanottanut.

Vuonna 2023 Aurasta muutettiin eniten Varsinais-Suomeen. Suurin muuttotappio esiintyi 20–24-vuotiaissa (13 henkeä) ja suurin muuttovoitto 35–39-vuotiaissa (14 henkeä).

Auran kunnan yleinen pienituloisuusaste on vuoden 2022 tilaston mukaan 9,3 % (vuoden 2021 luku 7,6 %). Luku on hieman noussut edellisestä vuodesta. Lasten pienituloisuusaste on myös hienoisesti nousussa ollen vuoden 2022 tilaston mukaan 8,5 % (vuoden 2021 luku 7,6 %). Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan rahatulon mediaanista kunakin vuonna.

Vuoteen 2040 ulottuvan väestöennusteen mukaan Auran väkiluku tulee kasvamaan 2,2 % 4047 asukkaaseen.

2.1.1 Työllisyys Aurassa

Vuonna 2023 Aurassa oli 1 139 työpaikkaa, ja luku laski 4,4 % edellisvuoteen nähden.

Joulukuussa 2024 saatavan tiedon mukaan yritysten toimipaikkoja oli 339. Suurin ala toimipaikkojen määrän perusteella oli erikoistunut rakennustoiminta. Toimipaikoista 89 % oli alle 5 henkilön, 5 % oli 5-9 henkilön, ja 6 % oli 10 tai useamman henkilön toimipaikkoja. Uusia aloittaneita yrityksiä oli vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä 6 (muutos edellisvuoteen +50 %) ja lopettaneita 2 (muutos edellisvuoteen -50 %).

teen -33,3 %).

Joulukuussa 2024 Aurassa uusia avoimia työpaikkoja oli 19 ja määrä laski 5 % vuoden takaiseen verraten. Varsinais-Suomessa vastaava luku oli 1 841 ja luku laski 45,1 %. Tuolloin aktivointiaste oli 23 % ja alle 25-vuotiailla 0 %, kun koko Varsinais-Suomen aktivointiaste oli 24,5 % ja alle 25-vuotiailla 19,4 %. Aktivointiasteella tarkoitetaan aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden piirissä olevien prosenttiosuutta työttömien työnhakijoiden ja palvelun piirissä olevien summasta. Aktivointiaste kuvaa aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden laajuutta työmarkkinoilla ja riippuu palveluihin käytössä olevista määrärahoista ja työttömien määrästä. Joulukuussa 2024 ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita oli 12, ja määrä kasvoi 71,4 % vuoden takaiseen verraten. Varsinais-Suomen luku oli 4 324, ja määrä kasvoi 12,6 %.

Kunnanhallituksen 4.11.2024 §186 tekemän päätöksen mukaan Aura on solminut sopimuksen Loimaan kaupungin kanssa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä. Kuntouttavan työtoiminnan palvelut Aurassa järjestää edelleen Varsinais-Suomen hyvinvointialue. Nuorten työpajatoiminta järjestetään yhteistyössä Pöytyän ja Oripään kanssa.

Työttömien osuutta Auran väestöstä on avattu tarkemmin luvussa 2.3 Työikäiset.

2.1.2 Auralaisten terveys

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ikävakioitu sairastavuusindeksi on Aurassa vuoden 2022 tilaston mukaan 92,8. Indikaattori ilmaisee alueen väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon (100) ja ase koostuu kymmenestä erillisestä sairausryhmittäisestä osaindeksistä. Laskennassa käytetään kolmen peräkkäisen vuoden tietoja. Näin ollen lukema kertoo Auran väestön olleen jonkin verran terveempää vuosien 2020–2022 aikana verrattuna koko maan väestöön.

Ikävakiointi tarkoittaa väestöjen ikärakenteen erojen poistamista laskennallisesti, jolloin vertailua voidaan toteuttaa sellaisten alueiden välillä, joissa ikärakenne on erilainen. Indeksivaihtelee lähikunnissa ja kaupungeissa 92,8 ja 107,2 välillä. Jatkossa THL:n sairastavuusindeksin tulee korvaamaan kansallinen terveysindeksi, jossa tunnistetaan yleisimmistä terveysongelmista muodostunutta taakkaa eri alueilla. Tällä hetkellä indeksi ei tarjoa kuntakohtaista tietoa.

THL:n ikävakioitu diabetesindeksi on ollut Aurassa vuonna 2022 118,2. Indikaattori ilmaisee diabeteksen yleisyyttä alueen väestössä suhteessa koko maan vastaavan lukuun (100). Näin ollen diabeteksen sairastavuus on ollut Aurassa yleisempää kuin koko maassa. Korkea lukema voi kertoa myös siitä, että alueella tunnistetaan ja hoidetaan diabetesta erityisen aktiivisesti.

2.2 Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Vuonna 2023 auralaisista varhaiskasvatukseen osallistui 274 1–6-vuotiaista lasta, peruskoulutukseen 467 7–15-vuotiaista lasta ja nuorta ja toisen asteen koulutukseen 155 16–18-vuotiaista nuorta. Vuoden 2022 tilaston mukaan varhaiskasvatukseen osallistui kaikista 1–6-vuotiaista auralaisista lapsista 80,3 % sisältäen kunnalliset ja yksityiset varhaiskasvatustoimijat.

Varhaiskasvatuksen palvelut tarjotaan omana toimintana päiväkotit Pääskynpesässä, esiopetusyksikkö Puukoulussa sekä perhepäivähoidossa. Lisäksi kunnassa toimii yksityinen päiväkotit Pilke Kurki, jonne on mahdollista hakeutua kunnan myöntämällä palvelusetelillä. Palvelusetelillä tuetaan perhettä yksityiseltä palveluntuottajalta hankittujen varhaiskasvatuspalvelujen maksamisessa. Palveluseteli koskee päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa ja hoitajan kotona tapahtuvaa perhepäivähoitoa.

Auran kunnassa on kaksi perusopetuksen yksikköä, Yhtenäiskoulu ja Kirkonkulman koulu. Molemmissa yksiköissä on tarjolla aamu- ja iltapäivätoimintaa. Vuoden 2023 hyvinvointialueuudistuksessa oppilashuolto siirtyi Varhan toiminnan alle. Aurassa on edelleen kuitenkin hyvät resurssit niin terveydenhoitajan kuin koulupsykologin ja -kuraattorin palveluille.

2.2.1 Kouluterveyskyselyn ja Move!-mittausten tulokset

Kouluterveyskysely tuottaa seurantatietoa lasten ja nuorten koetusta terveydestä, hyvinvoinnista, elintavoista, koulunkäynnistä ja opiskelusta. Perusopetuksessa kyselyyn vastaavat 4.-5.luokkien sekä 8.-9.luokkien oppilaat. Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Vuoden 2023 tilaston mukaan auralaisista 4. ja 5.-luokan oppilaista

- 80,5 % ovat tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä
- 69 % pitää koulunkäynnistä
- 12,5 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- 11,9 % on koulukiusattuna vähintään kerran viikossa
- 21,4 % on kokenut väkivaltaa vuoden aikana vanhemman tai muun huolta pitävän aikuisen toimesta

Vuoden 2023 tilaston mukaan auralaisista 8. ja 9.-luokan oppilaista

- 57,8 % ovat tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä
- 51,6 % pitää koulunkäynnistä
- 24 % on kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana
- 31,3 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- 8,8 % on koulukiusattuna vähintään kerran viikossa

- 15,2 % on kokenut väkivaltaa vuoden aikana vanhemman tai muun huolta pitävän aikuisen toimesta

Tyytyväisyys elämään on muutamia prosenttiyksiköitä heikompaa verrattuna koko Varsinais-Suomen alueeseen. Terveystila koetaan heikommaksi selkeästi useammin yläasteikäisissä, mutta samalla myös vahvan positiivisen mielenterveyden kokemukset ovat lisääntyneet. Koulukiusattujen osuus ja vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa kokevien osuus on suurempi 4. ja 5.-luokkalaisten ikäryhmässä. Samassa ryhmässä myös koulunkäynnistä pitäminen on laskenut yli 85 %:sta 69 %:iin. Erityisesti tähän tilastoon vaikuttaa kuitenkin vastausmäärän puolittuminen vuodesta 2021 vuoteen 2023. Molemmissa ikäryhmissä fyysisen väkivallan kokemisen osuudet ovat kasvaneet vuoteen 2021 verrattuna. Lastensuojeluilmoituksia tehtiin vuonna 2023 220 eli reilu pulitoistakertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2023 tilaston mukaan auralaisista 4. ja 5.-luokan oppilaista

- 19 % kokee koulu-uupumusta
- 25 %:lla esiintyy vähintään lievää ahdistusoireilua

Vuoden 2023 tilaston mukaan auralaisista 8. ja 9.-luokan oppilaista

- 18,3 % kokee erittäin heikkoa osallisuutta
- 26,2 % kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta
- 15,7 % ei koe olevansa tärkeä osa koulu- tai luokkayhteisöä.
- 22,1 % kokee koulu-uupumusta.
- 10,4 %:lla ei ole yhtään läheistä ystävää.
- 23,9 % tuntee itsensä yksinäiseksi.

8. ja 9.-luokkalaisten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus sekä yksinäisyys ovat kasvussa vuonna 2023 ja heikko osallisuuden kokemus on lähes tuplaantunut kahden vuoden takaiseen verrattuna. Tilanne on jonkin verran heikompaa kuin koko Varsinais-Suomen alueella. Myös koulu-uupumuksen kokemukset ovat nousseet hieman aiempaan verrattuna molemmissa ikäryhmissä. Varsinais-Suomen alueeseen verrattuna suurin ero ilmenee yksinäisyyden tunteessa, jossa auralaisten osuus on 9,5 % suurempi.

Taulukko 1. Kouluterveyskyselyn tuloksia

	4. ja 5.-luokkalaisten		Varsinais-Suomi	8.- ja 9.-luokkalaisten		Varsinais-Suomi
Indikaattori	2023	2021	2023	2023	2021	2023
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	80,5 %	85,1 %	84,34 %	57,8 %	59,8 %	64,07 %
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana				24,2 %	17,9 %	20,8 %
Pitää koulunkäynnistä	69 %	85,2 %	73,3 %	51,6 %	54,7 %	49,6 %
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	12,5 %	3,4 %	11,7 %	31,3 %	27,8 %	27,2 %
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus				26,2 %	23,8 %	22,6 %
Vähintään lievää ahdistusoireilua	25 %	25,3 %	28,4 %			
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	11,9 %	10,20 %	8,47 %	8,8 %	4,4 %	8,37 %
Erittäin heikko osallisuuden kokemus				18,3 %	9,8 %	13,96 %
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana	21,4 %	17,2 %	15,81 %	15,2 %	13,8 %	12,74 %
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- tai luokkayhteisöä				15,7 %	13,5 %	14,9 %
Kokee koulu-uupumusta	19 %	17,9 %	17,1 %	22,1 %	18 %	21,6 %
Tuntee itsensä yksinäiseksi				23,9 %	19,1 %	14,4 %
Ei yhtään läheistä ystävää				10,4 %	13,6 %	10,2 %

Ylipaino painoindeksiin perustuen raportoidaan kahden vuoden välein. Vuonna 2023 8. ja 9. luokkalaisten osuus oli 22,6 %, joka on korkeampi sekä vuoteen 2021 nähden että Varsinais-Suomen alueeseen verrattuna (17,1 %), jossa osuus on laskussa. Ylipainon yleisyys 2–6-vuotiailla oli 22,8 % ja 7–12-vuotiailla 27 %. Osuudet ovat hieman korkeammalla verrattuna samanikäiseen väestöön Varsinais-Suomen alueella. Depressiolääkkeistä korvausta saaneiden osuus alle 17-vuotiaista oli 1,7 % vuonna 2023.

Lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä mitataan vuosittain Move!-mittauksilla. Fyysisen toimintakyvyn kokonaistuloksen laskennassa huomioidaan kuusi osa-aluetta ja indikaattori ilmaisee osuuden niistä oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

Vuonna 2024 fyysisen toimintakyvyn tulokset ovat parantuneet sekä 5. että 8.-luokkalaisilla vuoteen 2022 nähden

- 5.-luokkalaisten kohdalla tulos oli parantunut myös viime vuoteen verrattuna. Vuonna 2024 5.-luokkalaisten tulos oli 25,7 %, kun vuonna 2022 tulos oli 46,90 % ja vuonna 2023 31 %.
- 8.-luokkalaisten tulos vuonna 2024 oli 32,7 %. Vuonna 2023 tulos oli hieman parempi 29 %, mutta vuoden 2022 tulos oli 58,60 %, joten uusimman tuloksen suunta on parempaan päin kahden vuoden takaiseen verrattuna.

Vuoden 2023 tilaston mukaan 8. ja 9.-luokkalaisista 22,7 % liikkuvat vähintään tunnin päivässä. Vastaava osuus 4. ja 5.-luokkalaisista oli 39 %. Kummassakin ryhmässä osuudet ovat nousseet vuoteen 2021 nähden. Hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan korkeintaan yhden tunnin viikossa harrastavia 8. ja 9.-luokkalaisia oli 31,3 %. Indikaattori ei ota kantaa vähintään tunnin viikossa harrastavien osuuteen. 4. ja 5.-luokkalaisista 18,4 % harrastaa jotain vähintään viitenä päivänä viikossa ja 86,8 % vähintään yhtenä päivänä viikossa. 8. ja 9.-luokkalaisista 96,8 % harrastaa jotain vähintään kerran viikossa.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista esiintyi vuonna 2023 8. ja 9.-luokkalaisten keskuudessa 4,50 %. Vuonna 2021 osuus on ollut 8,90 %. Uusin tulos on alhaisempi kuin koko Varsinais-Suomen alueella vuonna 2023 (8,16 %). Rikoksista syyllisiksi epäiltyjä 14 vuotta täyttäneitä tai nuorempia on ollut Aurassa vuonna 2023 22 tapausta. 18–26-vuotiaiden nuorten aikuisten ryhmässä lukumäärä oli 26.

2.3 Työikäiset

Vuonna 2023 työttömien osuus oli 6,0 % ja pitkäaikaistyöttömien osuus 1,9 % työvoimasta. Nuorisotyöttömien osuus 18–24-vuotiaasta työvoimasta oli 8,1 %. Yhtäjaksoisesti 12 kk tai pidempään työttömänä olleita oli joulukuussa 2024 2,5 %. Perustoimeentulonsaajia oli 1,4 % marraskuussa 2024. Koko Varsinais-Suomen alueeseen sekä vuoteen 2021 verrattuna työttömien ja pitkäaikaistyöttömien osuudet ovat laskeneet. Sen sijaan nuorisotyöttömien osuus on kasvussa paikallisesti, mutta pysyy alhaisempana Varsinais-Suomeen verrattuna.

Työttömien terveystarkastuksia tehtiin 9,6 %:lle työttömistä. Työttömien terveystarkastuksia tehdään Aurassa enemmän kuin Varsinais-Suomen alueella, mutta määrä on lähes 23 % matalampi paikallisesti verrattuna vuoteen 2021, jolloin 32,3 %:lle työttömistä tehtiin perusterveydenhuollon terveystarkastus.

25–64 vuotiaista mielenterveysperustaisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus on hienoisessa kasvussa aikaisempiin vuosiin nähden. Depressiolääkkeistä korvausta saaneiden osuus saman ikäisistä oli 10 % vuonna 2023. Työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä ikäryhmässä oli 5,90 % eli lähes saman verran Varsinais-Suomen alueeseen verrattuna (6 %).

Erityiskorvattavin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettuja 25–39-vuotiaita oli 3,2 % ja 40–64-vuotiaita 7,2 % vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2023. Erityiskorvausrekisterissä olevat diabeetikot voivat sairastaa kumpaa diabetestyyppiä tahansa, mutta valtaosa sairastaa tyypin 2 tautimuotoa. Rekisterin ulkopuolelle jäivät ne henkilöt, joiden sairautta ei hoideta lääkkein.

2.4 Ikäihmiset

Vuonna 2023 eläkkeelle jääviä 65–74-vuotiaita oli 508 henkeä. Hoito- ja hoivapalveluiden piirissä oli 75–85-vuotiaista tai vanhemmista 388 henkeä. Vuoden 2024 marraskuun raportoinnin mukaan palveluiden piirissä oli vastaavasta ikäluokasta 407 henkeä ja ennuste vuodelle 2030 on 530 henkeä. Vuonna 2023 omaishoidon tuella kotona hoidettavia 75-vuotta täyttäneitä oli vuoden aikana 5,70 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Koko Varsinais-Suomen alueella osuus on ollut 4,39 % ja vuonna 2016 Aurassa 3,50 %. Yksinasuvia 75-vuotta täyttäneitä oli vuonna 2023 43,70 % vastaavan ikäisestä väestöstä.

Vuonna 2023 erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuus oli 19,9 % ja depressiolääkkeistä korvausta saaneiden osuus oli 9,2 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Muutokset vuoteen 2021 ovat yhden prosenttiyksikön sisällä (20,9 % ja 10 %).

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä ovat vähentyneet vuoteen 2021 verrattuna ja määrät ovat hieman pienemmät kuin alueellisesti Varsinais-Suomessa.

3 Auran kunnan hyvinvointisuunnitelman toteutuminen

Auran kunnan strategian mukaisesti kannustamme terveisiin elämäntapoihin ja liikunnallisuuteen, mahdollistamme monipuolisesti toimintaa ja tapahtumia sekä vahvistamme osallisuutta ja torjumme yksinäisyyttä. Auran kunnan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024–2025 hyväksyttiin 5.2.2024 (KH §18). Hyvinvointisuunnitelma ohjaa kunnan hyvinvointityötä ja sen avulla johdetaan ja kehitetään kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Suunnitelmaa tarkennetaan valtuustokausittain.

3.1 Tuemme terveellisiä elämäntapoja

Lukuvuodesta 23–24 lähtien auralaisten yhdistysten järjestämät lasten harrastusryhmät ovat voineet toimia kunnan tiloissa kustannuksitta. Aura on myös yksi harrastamisen Suomen mallin kunnista ja järjestää lapsille ja nuorille maksutonta harrastustoimintaa koulupäivien yhteydessä. Harrastamisen Suomen malli on opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamuoto, jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus. Kerhot jatkuvat edelleen keväällä 2025. Kerhot on toteutettu nuorten toiveita kuunnellen. Lapsille ja nuorille suunnatussa harrastekyselyssä eniten toivottiin vapaamuotoista, erilaisiin lajikokeiluihin keskittyvää liikuntakerhoa, kädentaitoihin keskittyvää kerhoa sekä kuntosalivuoroja. Nämä kaikki on voitu järjestää Aluehallintoviraston myöntämän avustuksen turvin.

Auran kunnan varhaiskasvatus on osa liikkuva varhaiskasvatus -toimintaa, jonka tavoitteena on varmistaa, että jokaisella lapsella on päivittäin mahdollisuus liikkumiseen ja liikunnan iloon. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan liikunnan vuosisuunnitelmaa. Myös Auran perusopetus toteuttaa liikkuvan koulun periaatteita.

Kunta rahoittaa omalla osuudellaan Auranmaan opiston toimintaa. Opisto tarjoaa edullista, oppimistavoitteista harrastustoimintaa muun muassa musiikin, liikunnan, taiteen ja kielten osalta kurssimuotoisesti. Lisäksi Auran kunta mahdollistaa ikäihmisten edullisemmän liikkumisen ja harjoittelun yksityisomisteisessa kuntosalissa.

Auran kunta toimii Rajattomasti Liikuntaa -verkostossa ja noudattaa Varsinais-Suomen liikuntastrategiaa vuodelle 2030. Yhteistyötä tehdään myös hyvinvointialueen kanssa varmistaen palveluohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) kehittää Auran ja alueen muiden kuntien kanssa elintapaohjauksen palveluprosessia, johon liittyy saumattoman palveluketjun turvaaminen kunnan liikuntaneuvontaan. Hankkeella ennaltaehkäistään tyyppin 2. diabetesta ja Varhan elintapaohjauksen piiriin ohjautetaan veriarvojen perusteella.

Paikallisesti kunnan hyvinvointikoordinaattorin ja Varhan elintapaohjaajan yhteistyö ja asiakkaiden lähettäminen sujuu ongelmitta ja liikuntaneuvontakäyntejä on syksyn 2024 aikana järjestetty yhteensä kolme ja asiakkaiden kanssa jatketaan keväällä 2025. Ohjautuminen kunnan palveluun on tapahtunut Varhan järjestämästä elintapaohjauksesta.

Ikäihmisten liikuntamahdollisuuksia on pyritty edistämään Voimaa Vanhuuteen -ohjelman avulla, johon liittyy ikääntyneiden voimaa ja tasapainoa kehittävän liikunnan yhteisten toimintatapojen ja mallien rakentaminen. Auran kunnassa on järjestetty matalan kynnyksen ohjattua liikuntaa edullisesti ja yhteistyötä tehdään Varhan ikäneuvolan sekä kotikuntoutuksen kanssa. Ulkoiluystäväksi iäkkäälle- sekä voima-tasapainoryhmien ohjaajakoulutus järjestettiin kuntayhteistyössä Oripään kunnan ja Pöytyän Elisenvaaran lukion kanssa osana lukiolaisten vapaaehtoisuuden kurssia syksyllä 2024.

Lisäksi kunta jakaa perusavustuksia nuoriso- ja liikuntatoimintaan sekä kulttuuritoimen kohdeavustuksia. Vuonna 2024 nuoriso- ja liikuntatoimintaan jaettiin avustuksia 13 000 € ja kulttuuritoimintaan kohdeavustuksia 800 €. Vuonna 2025 avustukset pienenevät 15 % osana kunnan talouden tasapainottamisohjelmaa.

3.2 Edistämme osallisuutta ja torjumme yksinäisyyttä

Auran kunnassa toteutettiin ensimmäinen osallistavan budjetoinnin prosessi vuonna 2024. Kuntalaiset saivat mahdollisuuden vaikuttaa budjetin määrärahojen kohteiden valintaan. Eniten ääniä sai liikennepuisto, jonka rakentaminen aloitetaan vuonna 2025 mahdollisen Leader-rahoituksen varmistuttua.

Yhteisöllisiä ruokailuja aloitettiin järjestämään kuukausittain seurakunnan, nuorten työpajan sekä vapaaehtoisten kanssa yhteistyössä. Ruokailut tavoittivat syksyn 2024 aikana keskimäärin 127 ruokailijaa per ruokailu ja ne jatkuvat alkuvuodesta 2025. Auran kunta järjestää yhteisöllisiä tapahtumia joista suurimmat ovat Aurinkoviikko kesäkuussa, Iltatorit kesällä tiistai-iltaisina sekä Auran joulunavaus.

Kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto vahvistavat toiminnallaan kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Molemmat vaikuttajaelimet kokoontuvat vuosittain 4-6 kertaa.

Uutena toimielimenä aloittaa vuoden 2025 alussa liikuntaparlamentti, joka on Aurassa toimivia seuroja ja liikuntaa järjestäviä yhdistyksiä edustava asiantuntijaelin, jolla ei ole varsinaista päätäntävaltaa. Parlamentin tehtävänä on kehittää kunnan ja liikuntajärjestöjen välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä, ideoida uutta toimintaa sekä vahvistaa liikuntakulttuurin asemaa. Kunnassa järjestetään säännöllisesti myös yhdistysiltoja ja tehdään yhteistyötä Auran yrittäjäyhdistyksen ja paikallisten yrittäjien kanssa tapahtumien järjestämiseksi.

Digitaitoja maaseutukuntiin -hanke on Auran, Marttilan ja Koski TL:n kirjastoissa käynnistynyt yhteishanke vuosille 2024–2025, joka tarjoaa senioreille maksutonta digitukea kaikilla hankepaikkakunnilla. Auran kirjastossa järjestetään avoimia digikahviloita joka toinen viikko ja lisäksi yksilöllistä digiopastusta on mahdollista varata maksutta. Digituen sisältö voi vaihdella sähköisen asioinnin opastamisesta palveluiden ja laitteiden valintasuosituksiin sekä käyttöönottoon. Sähköisten

tiedotusvälineiden käytön hallitsemisen tärkeys korostuu vuonna 2025, kun posti todennäköisesti lakkauttaa ilmaisjakelun.

3.3 Tuemme päihteettömyyttä ja mielen hyvinvointia

Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) toteutti päihdetilannekyselyn asukaskyselynä yhteistyössä alueen kuntien kanssa marras-joulukuussa 2023. Sekä nuorten että aikuisten vastauksissa näkyi sähkötupakoinnin lisääntyminen.

Nuorista 13–18-vuotiaista 88 % oli nähnyt alaikäisen käyttävän sähkösavukkeita (vapeja) viimeisen 12 kuukauden aikana ja 69 % oli sitä mieltä, että vapeja käytetään asuinkunnassa liikaa. Varhan keskiarvot kysymyksille olivat 85 % ja 59 %.

Nuorista vastaajista 51 % oli nähnyt jonkun hankkivat alaikäiselle alkoholia ja 47 % vapeja viimeisen 12 kuukauden aikana. Varhan keskiarvot kysymyksille olivat 38 % ja 40 %.

Aikuisista vastaajista 76 % oli nähnyt alaikäisen käyttävän sähkösavukkeita (vapeja) viimeisen 12 kuukauden aikana ja 91 % oli sitä mieltä, että kunnassa tulisi puuttua enemmän alaikäisten vapejen käyttöön. Varhan keskiarvot kysymyksille olivat 75 % ja 81 %.

Aikuiset vastaajat olivat havainneet alkoholin välittämistä enemmän savukkeiden (32 %), nuuskan (32 %) ja sähkösavukkeiden (30 %) välittämistä alaikäiselle. Varsinais-Suomen kunnissa aikuiset olivat keskimäärin havainneet eniten sähkösavukkeiden välittämistä (31 %).

Kunnassa toteutetaan ennaltaehkäisevän päihdetyön kypsyysanalyysi keväällä 2025. Päihteen nuorisokahvila Cafesco on auki säännöllisesti. Lisäksi kunta osallistuu Nuori mieli urheilussa – hankkeeseen vuoden 2025 aikana. Hankkeessa tuotetaan valmentajille sisältöä ja toimintatapoja nuorten urheilijoiden mielen hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

3.4 Huolehdimme turvallisesta asuinympäristöstä

Auran kunnan kävelyn, pyöräilyn ja pyörämatkailun edistämishjelma on valmistunut marraskuussa 2024. Ohjelmassa tunnistetaan jalankulun, arkipyöräilyn ja pyörämatkailun tarpeita ja nimetään toimenpiteet, jotka parantavat kevyen liikenteen olosuhteita Aurassa ja tarjoavat tietoa aktiivisten liikkumistapojen hyödyistä. Toimenpiteet jatkuvat vuodelle 2030 saakka ja niillä mahdollistetaan muun muassa turvallisen asuinympäristön toteutuminen liikuntarajoitteisten, lasten ja ikäihmisten näkökulmasta tekemällä kulkuväyliä turvallisemmiksi ja helppokulkuisemmiksi esimerkiksi valaistuksen ja mäkisyyden suhteen.

Poliisin tietoon tulleita liikennerikoksia, -rikkomuksia ja vaarantamisia oli Aurassa vuonna 2023 yhteensä 214 tapausta, rattijuopumuksia oli 14 tapausta. Edellä mainitut ovat laskussa vuoteen 2021 nähden, mutta osuudet ovat 1000 asukasta kohden kohtalaisesti suuremmat koko Varsinais-Suomen

alueeseen verrattuna. Poliisin tietoon tulleet huumausaineiden käyttörikoksia oli 8 tapausta vuonna 2023 ja rikosten osuus oli hieman alhaisempi kuin Varsinais-Suomen alueella. Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syyllisiksi epäiltyjen määrä on myös laskussa vuoteen 2021 nähden. Omaisuusrikoksia sen sijaan tapahtui vuonna 2023 148 kappaletta eli jonkin verran enemmän kuin vuonna 2021 (118 tapausta). Poliisin tietoon tulleet rikokset sisältävät ne rikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimus tai annettu rikesakko.

Auran liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu kahdesti vuodessa. Ryhmässä pohditaan yleisesti sekä liikenne- että muun ympäristön turvallisuutta.

Asuinympäristöistä yleisesti ja viihtyisyydestä huolehtii kunnan tekninen toimi. Aurassa on viisi lasten leikkikenttää, joiden turvallisuudesta ja kunnossapidosta tekninen toimi vastaa. Lisäksi tekninen toimi huoltaa ja ylläpitää aktiiviseen elämäntapaan mahdollistavaa ympäristöä kuten ulkoilupaikat, urheilu- ja pelikentät sekä luistelukentät talvella.

4. Johtopäätökset

Auran väestö on jonkin verran terveempää kymmenen erillisen sairausryhmittäisen osaindeksin perusteella koko maan väestöön verrattuna. Diabeteksen sairastavuus on kuitenkin ollut jonkin verran korkeammalla. Auran kunta on aktiivisesti mukana elintapaohjaus-liikuntaneuvonnan (EO-LN) Varhan vetämässä kehittämisessä, jossa ennaltaehkäistään tyyppin 2 diabeteksen puhkeamista. Vaikuttavuusnäyttöä hankkeesta ei ole vielä saatavilla, mutta sitä kerätään liikuntaneuvonnan osalta yhdessä sovittujen mittareiden avulla mukana olevista kunnista. Onnistunut elintapamuutos on vaikuttavin tyyppin 2. diabeteksen ehkäisymuoto ja EO-LN toimintamalli tähtääkin palveluketjuun, joka tukee tutkitusti toimivaksi todettua ennaltaehkäisyä yhdenvertaisesti, samoin kriteerein ja yhtenäisesti alueen kuntien kesken. Tyyppin 2. diabetekseen liittyvät tuottavuuskustannukset aiheuttavat tappiota työikäisten sairauspoissaoloista, ennenaikaisista eläköitymisistä ja ennenaikaisista kuolemista. Ennaltaehkäisyn säästöpotentiaali on ennakoitu ja sitä seurataan hankkeen edetessä.

Lasten ja nuorten kohdalla tyytyväisyys elämään on hieman heikentynyt. Lisäksi koulukiusaaminen, erittäin heikko osallisuuden kokemus sekä ahdistuneisuus ovat lisääntyneet. Auran kunnalla on nollatoleranssi kiusaamiseen. Perusopetuksessa noudatetaan suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, ja nuorisotoimi pyrkii työllään luomaan yhteisöllistä ilmapiiriä nuorten keskuuteen. Auralaiset nuoret ovat osallistuneet kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöhön ja vuonna 2025 valmistuva suunnitelma pyrkii osaltaan ehdottamaan myös toimenpide-ehdotuksia osallisuuden lisäämisen mahdollistamiseksi ja hyvän ilmapiirin lisäämiseksi nuorten keskuudessa.

Fyysinen toimintakyky on parantunut tuoreimpien vuoden 2024 Move! -mittausten perusteella. Kuitenkin 25,7 % 5.-luokkalaisista ja 32,7 % 8.-luokkalaisista ovat tilanteessa, jossa fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Mittaustulosten parantuminen osoittaa kuitenkin oikeaa suuntaa ja Auran kunta pyrkii edelleen

vastaamaan haasteeseen jatkamalla muun muassa Harrastamisen mallin kerhoja. Lisäksi kunnan liikuntaneuvontapalvelut ovat kuntalaisten, myös perheiden ja nuorten käytössä EO-LN –hankkeen kohderyhmän ulkopuolellakin. Liikkuva varhaiskasvatus –ohjelma työstää liikkumattomuuden haasteita elämän alkutaipaleelta lähtien ja tarjoaa lapsille mahdollisuuden opetella tärkeitä perusliikkumisen taitoja tutkittuun tietoon pohjautuen.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista esiintyi vuonna 2023 8. ja 9.-luokkalaisten keskuudessa 4,50 %. Samana vuonna toteutettu päihdetilannekysely tarjoaa kuitenkin erilaisen näkökulman aiheeseen, kun nuorista 88 % oli nähnyt alaikäisen käyttävän sähkösavukkeita (vapeja) ja 69 % oli sitä mieltä, että vapeja käytetään asuinkunnassa liikaa. Auran kunta toteuttaa alkuvuonna 2025 ehkäisevän päihdetyön kypsyysanalyysin päihdetilanteen seuraamiseksi sekä tuen tarpeen arvioimiseksi. Kypsyysanalyysi on tiedolla johtamisen työkalu, jonka avulla Varsinais-Suomen kunnat vertaiskehittävät ehkäisevää päihdetyötä.

Ikärakenteen muutoksista johtuen terveystoimien kohdistaminen eläköityvään väestönosaan on ollut yksi Rajattomasti Liikuntaa –verkoston kärkitoimenpiteistä Voimaa Vanhuuteen hankkeen välityksellä. Vaikka toimenpiteitä on pyritty tuomaan Auran kuntaan, ikäihmisten osallistuminen kunnan järjestämään toimintaan kuten vertaisliikuttajamalliin ja ulkoiluystävätoimintaan on ollut alhaista. Voimaa Vanhuuteen –hankkeen toteutusmuodot eivät ole olleet kuntalaisille mieluisia, joten alkuvuodesta 2025 järjestetään uusi matalan kynnyksen liikuntaryhmä kunnan ja yhdistyksen yhteistyövoimin, jolla pyritään osallistamaan ikäihmisiä ohjatun liikunnan pariin. Liikuntamahdollisuuksia on pyritty laajentamaan kunnassa muutenkin yritysten ja kunnan välisessä yhteistyössä uusien kokeilujen järjestämisen kautta. Auran kunta pyrkii edelleen jatkossa ylläpitämään eläköityvälle väestölle arvokkaita tapahtumia ja palveluita kuten osallistuminen vanhustenviikkoon, yhteisöllisten ruokailujen jatkaminen, kesän tapahtumat ynnä muut.

Kunta pyrkii edelleen viestimään hyvinvointityöstä näkyvästi. Vuoden 2025 verkkosivu-uudistuksen myötä kunnan sivuilta löytyy myös tutkittuun tietoon perustuvaa informaatiota terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä lähteitä ja linkit Varhan terveyspalveluiden piiriin kohderyhmäkohtaisesti. Sähköinen viestintä tulee korostumaan entisestään Postin lakkauttaessa ilmaisjakelun.